

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrletno 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Srednje šole pa slov. jezik.

Kar se tiče srednjih šol, ki jih imamo po naših krajih, pač ni veliko, če terjamo, naj se uči po gimnazijah v Mariboru, v Celju pa v Ptujju nekaj predmetov slovenski, s časom pa se naredé na njih slov. paralelke izključljivo s slov. podučnim jezikom.

Da se pa učiteljišče v Mariboru prestroji v popolnem slovensko, to terja že itak stvar sama, kajti na njem se izuči učiteljski zarod vsaj v prvi vrsti za slov. kraje. Od njega pa se torej le težko upa, da bode kos svoji težki nalogi, biti učenik izgola slovenskim otrokom, dokler se uči sam vseh reči le nemški.

Zato pa so tudi naši poslanci poskusili že večkrat in na večih krajih, da bi nam take šole pridobili, toda dosehmal je bilo pri nas vse trkanje zastoj in so vse te šole ostale, kakor so bile, nemške.

Samo zadnjikrat je naučni minister rekel, da še čaka le uspehov na onih srednjih šolah, ki imajo na Kranjskem in deloma na Primorskem že slov. poduk, po tem pa bo ukrenil, kakor mu bo sodilo. Gledé teh uspehov pa nam piše odličien prijatelj našega lista iz Ljubljane tako-le:

Pod prejšnjo vlado smo tudi na Kranjskem imeli skoro čisto nemške srednje šole ali gimnazije, da-si je v Ljubljani med 700 učencev blizu 600 Slovencev, v Kranju in v Rudolfovem pa malo ne samih Slovinci. Ko je bil naš sedanjí gosp. deželni predsednik baron Winkler l. 1881 postavljen od cesarja na prvo mesto v deželi, obrnil je svojo glavno skrb na šole in se na vso moč potrudil, da smo dobili naenkrat tri slovenske spodnje gimnazije v Ljubljani, kjer se uči nad 600 slovenskih učencev, v Kranju in v Rudolfovem. Poduk je za vse predmete slovenski, le za nemški in grški jezik je nemški.

Učenci, kakor se kaže, izvrstno se učé in dobro napredujejo. Zraven pa se tudi nemščina ne zanemarja in koncem 4. leta bodo pri pre-

stopu v višje gimnazije znali dovolj nemški, da bodo lahko naprej prišli.

Novi naučni minister dr. Gautsch se, kakor njegov prednik Conrad, sklicuje na slovenske gimnazije na Kranjskem in obeča, da bode tudi Slovincem na Štajerskem in v primorskih deželah dovolil enake šole, če se bodo dobre skazale na Kranjskem.

Tukaj prav želimo, da bi gosp. minister skratka prišel ogledat si naše gimnazije. Uveril se bode potem sam da so dobro urejene in da sme z mirno vestjo vpeljati enaki poduk za slovenske učence v Celju, Mariboru, Ptujju itd.

Zastran zgornjih gimnazij pa je kranjski deželni šolski svet že lani prosil vlado, da naj se nekateri predmeti slovenski podučujejo, ne pa vsi nemški, kakor dozda. In tudi v tem oziru upamo od prihoda g. ministra, da ne bo odrekel, ker bo videl dobre uspehe na spodnjih razredih.

Slovenstvo na Kranjskem sploh lepo napreduje. Deželni zbor, dež. šolski svet, deželni odbor, trgovinska zbornica, vsi imajo slovensko večino in tudi v vseh mestih, trgih in občinah razun v nemško-kočevskih so Slovenci na čelu.

Za ta srečni uspeh gre velika hvala gospodu, kateremu je cesar izročil vodstvo kranjske dežele in ki ni pozabil, da je sin slovenske matere. Zato uživa splošnje zaupanje in mi le želimo, da bi tudi naši bratje v sosednjih deželah kedaj bili tako srečni, imeti na čelu dežele, če že ne vnetih Slovencev, a vsaj Slovincem dobrohotnih mož.

Doslej gosp. dopisnik in kakor se vidi iz njegovih besed, ne bojé se Kranjci za slovenske paralelke, ki so jih srečno dobili, marveč se le veselé, da bi gosp. minister prišel ter se sam prepričal, kaki da so uspehi na slovenskih gimnazijah.

V očigled tega pa tudi mi iz srca želimo, da gosp. minister stori to kmalu ter nam pa potlej tudi dovoli to malo, česar ga mi prosimo

in kakor menimo z vso pravico. Do izobraženja ima vsako ljudstvo pravico, toda do tega se ne more povspeti, vsaj večina ne, dokler se njegovemu jeziku zapera pot do višjih šol.

Poštno-hranilnične knjižice.

Po avstrijskem cesarstvu je za državno hranilnico do letos nabiralo 4.172 pošt. od tega jih na Štajarsko pride 296, posebič na slovenski del naše dežele pa 94 nabiralnic.

Kdor prvokrat vloži vsaj 50 kr., dobi „vložno knjižico“ brezplačno. Takih so od 12. januarja 1883, ko je državna hranilnica začela delovati, pa do 28. februarja 1886 po celem cesarstvu izdali 712.538, med temi je 13.587 slovenskih, ostale so nemške, češke, poljske, rusinske, hrvatske, rumunjske, italijanske; izplačali so jih 198.153, med njimi 4.083 slovenskih; koncem letošnjega februarja je toraj med ljudstvom bilo 514.382 vložnih knjižic, od tega 9.504 slovenske, zadnjih bilo bi gotovo več, ko bi jih nekateri poštni uradniki preveč ne skrivali in jih ne dajali le na posebno zahtevanje vlagajočih oseb.

Poročevalec ima pred seboj „Izvestje“ ali račun, ki ga je c. kr. poštno-hranilnični urad na Dunaju izdal nedavno. Iz istega bi prav rad posnel vse slovenski del Štajerja zadevajoče podatke, toda ti bi v „Gospodarju“ zahtevali preveliko prostora. A da se vsaj deloma vidi, v kakšnji meri da se južni Štajarci poslužujejo poštne hranilnice, hočemo v sledečih vrsticah povedati, koliko vložnih knjižic so med ljudstvo razdajale poštne-nabiralnice po naših krajih.

V račun so vzete samo tiste knjižice, ki še jih vložniki v dotičnem letu do božičnih praznikov niso vrnili, katerih še toraj hranilnica ni izplačala in zavrgla. Za imenom posamezne poštne-nabiralnice stoji številka, katera kaže število v letu 1883 izdanih knjižic, številka za prvo črto stoječa pové isto za leto 1884, a številka za drugo črto razumeva se za leto 1885.

Apače 0—5—14, Bistrica pri Lembahu, 3—6—3, Bistrica slovenska 8—1—9, Bizeljsko 8—11—5, Brašlovce 4—9—5, Brezje 1—0—0, Brežice 63—13—25, Celje 311—112—124, Dobrna 28—16—23, Sv. Ilj v slov. goricah 0—0—11, Kozje 9—4—7, Vransko 55—13—11, Ehrenhausen 149—14—11, Ivnik 31—24—11, Ormož 35—28—12, Gomilsko 12—16—4, Konjice 53—15—9, Sv. Trojica v slov. goricah 16—7—3, Vojnik 11—5—2, Muta 21—10—10, Podsreda 0—0—0, Hrastnik 53—221—68, Jarenina 22—6—2, Juršinci 0—14—21, Hočeje 0—22—8, Račje 15—7—9, Loka pri Zid. mostu 17—5—7, Lipnica 74—24—142, Podčetrtek 7—18—8, Ljubno 13—2—1, Lučane 41—24—15, Sevnica

38—28—19, Ljutomer 27—6—7, Mahrenberg 60—25—13, Maribor: kolodvor 61—41—34, Maribor: mesto 544—152—129, Maribor: sv. Magdalena 91—28—11, Ptujška gora 3—3—0, Rušje 13—3—8, Makovlje 15—6—2, Mislinje 135—148—1, Planina 3—1—5, Možkanci 11—3—3, Cmurek 121—11—9, Negova 17—2—4, Gornjigrad 32—16—13, Oplotnica 9—5—3, Pilštanj 9—7—7, Ptuj 162—58—48, Poličane 20—8—13, Pesnica 46—6—4, Središče 0—6—1, Ponikva 13—3—6, Pragarsko 14—11—4, Mozirje 35—10—13, Polskava zgornja 6—3—6, Radgona 55—67—42, Rádenci 0—0—4, Rajhenburg 53—12—15, Ribnica 20—5—3, Rimske toplice 16—9—8, Rogatec 43—4—9, Žalec 26—7—11, Vozenica 63—22—10, Sv. Andrej v Leskovcu 1—1—0, Sv. Andrej na Goriškem 0—0—2, Sv. Barbara v Halozah 0—0—0, Sv. Jurij ob Ščavnici 0—0—0, Sv. Jurij ob južni železnici 19—13—1, Sv. Jakob na Goriškem 15—4—5, Sv. Lenart na Goriškem 37—8—8, Sv. Lovrencij v Puščavi 40—5—9, Šmarje 49—10—4, Sv. Miklavž pri Ormožu 9—8—7, Sv. Pavel v Savinjskej dolini 54—8—17, Sv. Peter v Savinjskej dolini 28—9—6, Sv. Peter pod svetimi gorami 23—14—5, Sv. Tomaž pri Ljutomeru 1—0—0, Sv. Urban pri Ptujju 4—7—3, Slatina 30—17—17, Zavrčje 0—0—0, Šoštanj 44—3—5, Velika nedelja 0—20—12, Spielfeld 35—9—2, Zidanmost 44—20—18, Štorje 9—2—5, Trbovlje 52—29—37, Laško 52—29—8, Videm 15—3—7, Vitanje 17—5—4, Slov. Gradec 271—23—8, Velenje 23—14—19, Vuhred 33—6—2, Selnica ob Dravi 3—0—0. Novo pošto za nabiralnico so letos dobili v Ivankovcih. Bodi še omenjeno, da jeden vložnik sme imeti samo jedno knjižico. Izmed 1000 ljudi na Štajerskem je 18 vložnikov, po celem cesarstvu na 1000 prebivalcev pride 21 knjižice.

Ker je poštna hranilnica ustanovljena v prvej vrsti za male varčevalce, zategavoljo bi bilo želeli, naj bi se je posluževal vsakdo, kdor pač kaj zasluži ali kakor si bodi drugače ima z denarjem opraviti, naj bi ne bilo hiše, kjer bi posamezni prebivalci ne imeli lastne vložne knjižice poštno-hranilnične. M. K.

Gospodarske stvari.

Sadjerejem na znanje.

Pri Cesarjevič-Rudolfovem sadjerejskem društvu se je že do sedaj toliko prošnjikov in za tako veliko število požlahtnjenih drevesec oglasilo, da mlade moči našega društva daleč, daleč presegajo. Če bi mi imeli še tri ali štiri takošnje vrte, kakoršnjega imamo sedaj enega zasajenega — družega tudi prostornega začnemo obsevati, oziroma zasajevati še to spomlad, kakor hitro sneg skopni in se zemlja osuši, — bi

komaj ustrezali mnogobrojnim prošnjikom; zadostno spričevalo, kako nujno da je bilo potreba tega društva.

Društvo bi iz srca rado ustrezalo vsem udom prošnjikom, a pri najiskrenejši želji vendar ne bo moglo vseh prošnjikov popolnoma zadovoljiti; skušali pa bomo vsaj deloma ustrezati svojim prošnjikom — vsakemu po mogočnosti! Društvo ja hotelo za toliko število prošnjikov, katerim iz lastnega vrta — prvega za oddajo ugodnega letnika — žlahtnih drevesec zadostovati ne more, nakupiti cepljenih drevesec, a na vseh krajih, kamor smo se obrnili, bile so razmere neugodne — slabo, pa drago blago. Vsem prošnjikom za hruševa, črešnjeva, slivna, breskvina, orehova in kostanjeva drevesca bodi omenjeno, da imamo z letošnjim letom za oddajo, dorastla le jabelčna drevesca, hruševih je prav malo, vseh drugih izvrsti v tem letniku nimamo. Tudi mnogobrojnim prošnjikom za cepike naj bo tu omenjeno, da bomo po mogočnosti ustrezali njihovim željam.

Kakor hitro bode zemlja pripravna, bode se jelo izkopavati drevesca.

V Št. Juriju na južni žel., dne 7. marcija 1886.

V. J a r c, tajnik

Ces. Rud. sadjerejsk. društva.

Kako mravljišča s travnikov spraviti.

Mravlje na travnikih nanosijo včasih cele griče prsti in drobirja, ki pri seči zelo napotje dela. Kosa, ki prereže tak prsteni griček je ob ojstrino in kosec mora seči po oslice v vodir. S tem si pa potratiti mnogo časa. Zato je koristno taka mravljišča po travnikih odpraviti. To se pa zgodi, ako se spomladi gornji del mravljišča sname in peščica živega apna ali pa tudi gašenega apna nanj potrosi. Mravlje tak kraj brž zapustijo.

Sejmovi. Dne 22. marcija: Na stari Sv. gori, pri sv. Jederti pri Laškem, v Rogatecu, na Žigartskem bregu pa pri sv. Križu na Murškem polju; dne 23. marcija: v Arnožah, Ločah, Marenbergu in v Rušah; dne 26. marcija: v Dobovi, Stradnu in v Teharjih; dne 27. marcija: v Ernožu, Ormožu, Brašlovicah, Podplatu in Slov. Bistrici.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Nova volitev.) Za občinski odbor v Ljutomeru bode 24. t. m. nova volitev. Opozorujemo na to naše volilce, da se brez vsakega izgovora te volitve, za katero se je že toliko delalo in pisalo, do slednjega vdeležijo, in da tudi za pravično reč, katero zastopamo, brez bojazni ali Bog ve kakih ozirov, svoj glas oddajo. Dosta smo že zaničevanja in krivic do zdaj pretrpeli, čas je, da se

jih enkrat znebimo, to pa se bo zgodilo, ako sami sebi zvesti ostanemo. Vekivečno sramoto in zaničevanje pa bi si nakopal tisti, ki bi se ali volitvi odtegnil ali bodisi iz zaslepljenosti ali hudobije ali pa celo iz umazanih obzirov, celo v nasprotni tabor potegnil. Tak mož brez značaja in sramote, nosil bi tudi pred svetom Kajново znamenje. — Nasprotna stranka si je po svojem dozdanjem krivičnem postopanju, mislimo, že dosta sramote nakopala, pa ji to vse ni zadosta, napada celo vlado, deželni odbor, da so neki ti nepostavno ravnali, ko so jim njihove spletke razdrli; terjajo ali terjati hočejo, da jim vlada na vsaki način njihovo volitev potrdi in jim na tak način podeli zadostenje za sramoto, ki so jo trpeli. Ali zastonj, kar so si skušali, to naj tudi povžijejo; izvolili so si svoje možake, naj jih imajo, saj so si sčista enaki, na nas niso nič mislili, mi nismo vredni njihove milosti. — Zdaj pa pride toraj na nas vrsta, da si mi svoje izvolimo. Storimo to in pokažimo s tem, da mi nočemo na lastnej zemlji njihovi sužnji še dalje biti. Bog daj srečo!

Izpod Oslice pri Pišecah. (Dolga zima.)

Novi zvonovi. Bauernverein.) Vsled hude in dolgotrajajoče zime so razmere med ljudstvom v našem kraju močno žalostne. Stari možje se ne vedó spomniti, da bi o tem času, ko je že polovica meseca sinčca minola, bilo vse delo tako zaostalo. Po vinogradih ni mogoče še nobenega dela opravljati, revnejši del ljudstva nima nobenega zaslužka, ter mora zaradi tega britko revščino trpeti. Bog ve, kaj bode iz tega; čuti se, da bode najbrž slaba letina. Akoravno je ljudstvo tukaj res revno, izvzemši nekaj večjih posestnikov, stori se še vendar kljubu vsem zaprekam, kolikor mogoče, za čast božjo. Sklenili so prebivalci v PišECKI župniji si nove zvonove umisliti. Duša tega povzeta so prečastiti gospod župnik s svojim pomočnikom, katera dva sta na čelu odbora, obstoječega iz najveljavnejših mož imenovane župnije. V to svrhu se pobirajo radovoljni darovi po celej župniji. Navdušenost za to povzetje je tolika, da ga celo najubožnejši po svoji moči podpirajo. Črez male mesece bode donel mili glas novih zvonov po naših pokrajinah. Pa tudi nekaj žalostnega vam imam, dragi čitatelji „Sl. Gosp.“, poročati. Vem, da še mnogim ni znan tako zvani „bauernverein.“ Ime tega društva je sicer lepo, a načela, katera ima, so posebno slovenskemu kmetskemu stanu škodljiva. Dragi! Ne le, da nas hoče izneveriti našemu narodu, da nam hoče podkopati našo narodno zavest, kajti v odboru tega društva niso le samo odpadniki, marveč tudi naseljeni Prusi ter drugzega ne želijo, kakor tlačiti vse, kar ni nemško, ampak oni so nam nevarni tudi za najvišje blago — sveto vero —. Ker nima dosti udov,

lovi jih tudi po naših krajih, ljudje tukaj so pa toliko pametni, da jim ne grejo na lim. Dragi Slovenci! ne dajte se premotiti, tem več delujte za sv. vero, narod in cesarja!

Od Malenedelje. (Marsikaj.) Dolga, mokra in mlačna letošnja zima bila je tudi povod raznim človečjim boleznim in njih posledek je bil po gostem hitra in nagla smrt. Pomilovanja vredna je osoda v takih slučajih v širnej tej okolici, v katere celih petih župnijah, tedaj okoli 14. tisoč duš nima niti enega ranocelnika, s tem manj učenega zdravnika! Res, da je zmernost, sklenena z mirno naravo, naj bolj zanesljivo zdravilo; toda koliko je slučajev, v katerih zamore le skušani zdravnik v enem trenutku za bolnikovo zdravje odločiti! Tukaj bi morali Ptujski, Ljutomerski, Ormoški in Gornjeradgonski okraji nekaj storiti, a tudi vlada bi nam mogla priskočiti na pomoč. Upajmo da se nam v tej zadevi nekaj pripomore! C. kr. vis. namestnija nam spodtikajoča se na § 1. pravil braln. društva, ga ni dovolila, trebalo je tedaj to točko predrugačiti, to pa se ve. da začetek društva zakasni. Dolge zime naveličali smo se vsi. Celi mesec febr. bil je oblačen tako, da so si že nevedni ljudje obetali splošnje ali občno potemnenje. Nastop meseca marca pa nam je mrzel sever razbistril tako, da je temperatura od 0 na 7R padla. Ljudje se ženijo križem kražem, toda bližajoči pust je sedaj storil križ čez take veselice. Ptice pevke so se že v obilnem številu začele k nam povračati, ter zaran kratkočasijo z milim svojim petjem, oznanjujočim bližnjo spomlad. Ako nas ljubi Bog po leti obvaruje kake uime, vse upa, da bode sadja, vina in kruha obilno priraslo. Naj se tedaj le vresniči ta up!

Od Št. Miklavža pri Laškem trgu. (Povravek.) Dopis iz občine Marija Gradec pri Laškem trgu „o krajnem šolskem svetu“ v števil. 6 „Sl. Gosp.“ se pritožuje, da krajni šolski svet pri sv. Miklavžu nemško uraduje in nemški pečat pritiska. To je res bilo tako, ali le tako dolgo, dokler je prejšnji občinski tajnik oskrboval tudi pisarijo krajnega šolskega sveta. Sedaj pa je redno uradovanje slovensko. Nemški pečat res še pritiskamo, a omislil ga ni sedanji šolski svet, ampak bivši župan Marijegraški J. Klezin in rajni J. Jancič. Sedanji šolski svet je pa imel na novo ustanovljenej šoli toliko potrebnega omisliti, da ni mogel kar prvo leto dvojnega pečata si omisliti. Sicer je pa sedaj tudi že naročen. Nemške dopise pa moramo sprejemati, ker slov. ne dobimo, če tudi smo že večkrat vsled sejnih sklepov višjo šolsko oblast prosili, da bi nam pošiljala slov. dopise.

M. Lapornik,
predsednik krajnega
šolsk. sveta.

Iz Remšnika. (Dozidanje II. razreda šole.) Presvitli cesar so blagovolili nam iz lastne blagajnice podariti 200 gld. za dozidanje drugega šolskega razreda, kar nas je neizmerno razveselilo in nam je dokaz neizrečene ljubezni Njih Veličanstva do svojih podložnih. Prosili smo tudi deželni odbor za 1500 gl. posojila brez obresti na 10 let. Nadejamo se, da dobimo tudi iz deželne blagajnice zaželene denarje, ker nam je tudi ob času velikega požara leta 1863 deželni odbor blagovolil 4000 gld. brezobrestno na štiri leta posoditi. Upamo močno da se nam, ki še trpimo od požara sem, prošnja ne bo odrekla. Od prusaškega šolskega društva ali od nemškega „šulvereina“ nismo želeli ničesar prositi, tudi ne vzeti, ker ima ovo društvo slabe namene z nami Slovenci. Močno smo prepričani, da avstrijska vlada svojim podložnim s pravim namenom pomaga; prusaško društvo pa nas uboge Slovence le podkupiti hoče s svojimi darili, koja si na eelo srenjo vknjiži, in ako se po njeni volji v šoli ne germanizuje, nazaj térja. Zato nam Remšničanom, našemu presvitlemu cesarji in naši vladi vdanim, nikdar ni bilo in ne bode mar za prusaško Nemčijo. Mi le kličemo: „Bog ohrani, Bog obvaruj Nam cesarja, Avstrijo!“ Le eden rogovilež je vedno blebetal o nemško - prusaškem „šulvereinu“, kojega pa niti krajni šolski svet, niti srenjski predstojnik s svojimi odborniki ni hotel poslušati. Blagi gospod Aleš Gregl, naš srenjski predstojnik, je mnogokrat rekel: „Mi ostanemo Slovenci in zvesti Avstrijani do smrti vdani našemu presvitlemu cesarji in avstrijski vladi.“ Hvalo izrekamo tudi velečastitemu konzistoriju in blagem patronu na Falu, da sta nam dovolila za dozidanje drugega razreda brezplačno toliko zemljišča od meznarskega posestva šoli pripisati dati, kolikor se ga za stavbo potrebuje. Drugi razred je dozidan, vendar še ni celo dokončan. Do jeseni se nadejamo, da že dobimo podučitelja in enorazredna poldnevna šola se bo v dvorazredno spremenila, kar je bilo silo potrebno, ker je nad 240 vpisanih šolarjev. Vsak pameten človek pa priznati mora, da se otroci v pretesnih prostorih ne morejo veliko naučiti; pri rednem obiskovanji šole bo pa uspeh precej drugi. Šola bo stala blizo 4000 gld., in torej še javno zahvalo izrekamo tudi vsem dobrotnikom. V zlate bukve se bodo Remšničani zapisali, da v kraji, kjer skoro povsod klečeplazijo za „šulvereinom“, niso hoteli od njega ničesar prositi. Slava!

Od sv. Marjete na Pesnici. Predpustno nedeljo so me posebna opravila k sv. Marjeti prinesla. Pridem tje ravno k večernicam. Precej pobožnega ljudstva je bilo v cerkvi zbranega. Pa kaj? še niso večernice minole, začne se že tudi v bližnji krčmi godba; in oni pobožni Marječani planejo iz cerkve in kakor v procesiji

romajo ravno na plesišče. kjer so plesali, da se je zemlja tresla — celo noč in še drugi den, ne vem, kako dolgo, ker sem moral popred oditi, žrli so in upili, kakor da bi se bila zbrala divja zverina — brez pameti. Tako pa obhajajo Marječani navadno svojo službo božjo. Ako očitnega plesa ni, si pa neki napravijo doma ples, ter plešejo gospodinje s svojimi hlapci in vincarji, da se vse kadi. Človek bi si ne mislil, da bi se med ondodnimi blagimi ženami „take“ našle. Po takih dogodkih se ne čudim več, da Marječani kmete zaporedoma na boben devajo, ker tako radi na boben plešejo. Z.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na političnem nebu je postalo kašno. Minister za trgovino, baron Pino je stopil iz ministerstva. Zakaj? O tem se veliko ugiblje, bržkone pa je imel več uzrokov za to, med njimi utegne že tudi njegova naredba biti, vsled katere bi ravnatelja poštne hranilnice sicer svitli cesar imenovali, toda bil bi samo trgov. ministru odgovoren in bi torej preveč moči imel; tega pa drugi ministri niso trpeli. Kdo da bo naslednik ministra, se ne ve; pravijo, da utegneta dva biti, eden za trgovino, drugi pa za občni promet. — V drž. zboru so vzprejeli za veliko večino predlog, da se Schar Schmidov načrt gledé nemščine izroči odseku, v katerem bi 36 udov sedelo. Tega odseka še niso volili in se torej ne more še sklepati, kaka osoda da čaka uni načrt. Mnenja poslancev, tudi teh na desnici, gredó si navzkriž in mu bode torej le dotični odsek odločil osodo. — Znana prijateljica Slovencev, Graška „Tagespost“ prinaša oklic nekega Finka, v katerem vabi vse nemške ultrajce, naj vstopijo v starokatoliško cerkev, češ, da ona reši zaterano nemštvo iz rok českih in slovenskih žrcev. No, mi menimo, da bode ta čuden klic nemškega ščinkovca ostal le „glas upijočega v puščavi“. — Koroškim Nemcem ne ugaja jezikovni predlog, kajti daje bojda preveč pravic Slovincem in ga imajo za nevarnega Nemcem. V tem je sicer nekaj resnice, toda le toliko, da nimajo dosehal Slovenci nobenih pravic na Koroškem. — Na Dunaju je imel 11. t. m. ženski oddelek šulvereina zbor, a nastal je kmalu tak hrup, da je vladni komisar zborovanje prepovedal; ženski oddelek se je pa raji razrušil, kakor da bi v svojo vrsto judinje sprejemal. — Gornjeavstrijska dežela izgubila je imenitnega moža, dekana pl. Pflügelna. Mož je imel velik upliv v drž. in dežel. zboru in je torej lahko umeti, da je glas o njegovi smrti vse tamošnje domoljube britko presunil. — V Trstu se je dr. Bazzoni odpovedal županstvu, bojda zato, ker ga vlada tako dolgo ni predložila v potrjenje. Mož nagiba se k irredentovcem. — Predsednik naj-

višje sodnije v Zagrebu, dr. Radivojević prosi za pokojnino in ljudje spravljajo to v dotiko s pravdo zoper dr. Starčevića in dr. Gržanića. Madjari s poslednjo rzsodbo neki niso zadovoljni.

Vnanje države. Mirovna pogodba med Srbi in Bolgari že ima svoje podpise in ste se vsled tega že obe deželi jeli razoroževati. — Bolgarski knez terja, da ga sultan imenuje za nedoločén čas generalnim guvernerjem Vzhodnje Rumelije, vsled prejšnje pogodbe med njim in Turčijo pa bi se samo za 5 let imenoval. Tega seveda sultan ne bode storil pa tudi velesile bi temu ne pritrdile. — Dosedanje ministerstvo (Garašanin) odstopi in kralj bode, kakor se poročá, Piročancu dal nalog sestaviti novo ministerstvo. Če se to obistini, začne Srbija novo notranjo in unanjo politiko, ali pa ji pri- nese taka več sreče, kakor sedanja, za to ni veliko upanja. — Na Grškem še vedno rožljajo za vojnim orožjem ali sedaj uvidi že ljudstvo samo, da je za vojsko vse prepozno. Grška sama ne more se biti s Turčijo. — V Peterburgu bavi se posebna komisija s poljskimi zadevami, carjev stric, vel. knez Konstantin ji je na čelu. Njej pa hodi za to, da najde način do sporazumljenja med Rusi in Poljci. Nasvetovati hoče za prvo, da se v Poljskem vpeljejo porotna sodišča in daje poljskim občinam večja samouprava. — Nedeljski počitek menijo tudi Rusi postavno skleniti, vendar pa se oni v tem ne bojé izreči nedeljskega praznovanja. Nekje drugje pa so se bili tega hudo bali. — Bismarku se ni posrečilo vpeljati monopola za žganje, zato pa se vedno preganja kat. duhovnike, če pridejo kje na pomoč v sosednjo faro in beró tam sv. mešo ali delé kak zakrament. — Pruski škofje so v lepem pismu odgovorili papežu na njih pismo ter se zahvaljujejo za pohvalo, katero so sv. Oče nemškim katolikom izrekli. — Francozi še niso dali slová misli na maščevanje nasproti Nemčiji in če gre v tem nemškim listom verjeti, vedno vtrjujejo svoje meje na stranéh Nemčije. — Gladstone hoče Ircem dati lasten držav. zbor in gledé držav. vprašanj bi Irci pošiljali poslance v držav. zbor. — V birmanskih krajih se je unela huda ustaja zoper angleške vojake; pravijo, da so je Kitajci krivi in če je to resnica, ne bo je zlehka konec.

Za poduk in kratek čas.

V krčmi mesto pri službi božji.

Minilo je že mnogo let, kar je na Nemškem eno manjših državic vladal star preoster vojvoda, ki je veliko držal na red in poštenje v svoji deželi. Ta je bil slišal, da kmetje iz neke vasi v nedeljo ne, da bi šli k božji službi v cerkev, hodijo pa radi v krčmo ter ondi žganjičijo,

klafajo in drugim ljudem pohujšanje dajejo. Vojvoda, ki ni bil vaje dolgo tuhtati, po kateri postavi da bi se kakošnji nered odpravil, ampak je samo odločno zapovedoval in prepovedoval in tako je moralo biti, sklenil je tudi ta nered hitro odpraviti.

Prvo nedeljo potem se vojvoda ogrne v star ponošen plašč, pritisne si širok klobuk na glavo ter gre v omenjeno ves, da bi se osebno prepričal, kaj da je na tej govorici resnice. Ko proti vesi gre, je ravno k božji službi zvonilo, pa on ne gre v cerkev, ampak v krčmo, kder je res našel okoli mize družbo kmetov, ki so pili in se pogovarjali, ne da bi se kateri za zvonjenje in za božjo službo zmenil. Vojvoda, katerega pa seveda niso v njegovi ponošeni obleki spoznali, vsede se k njim ter se začne ž njimi pogovarjati, kakor bi bil iz njihove družbe.

Na mizi je stala velika steklenica žganja, katero je ravno vzel na vojvodovi desnici sedeč kmet, in ko je iz nje pil, dal jo je svojemu desnemu sosedu govoreč: „Daj dalje okoli!“ Ta je storil ravno tako, kakor prejšnji; vzemši steklenico je pil iz nje ter jo dal sosedu govoreč: „Daj dalje okoli!“ Tako je šla steklenica iz roke v roko ter prišla do kmeta, ki je sedel vojvodu na levi. Ko se je ta napil, ponudil jo je tudi vojvodu, naj pije. Ta je sicer steklenico vzel, povohal in pogledal v njo, pa ni pil, ampak dal jo je spet svojemu levemu sosedu rekši: „Zdaj pa jo daj po tej strani dalje okoli!“ Sosed se ni dal siliti, ampak vzemši steklenico je pil ter dal dalje okoli, dokler ni prišla spet do kmeta, ki je sedel vojvodu na desnici; tudi ta je pil, potem pa nepoznanemu vojvodu ponudil piti.

Vojvoda je vzel steklenico, pa spet ni pil, tudi je ni dalje dal, ampak pred sebe na mizo jo je postavil, potem pa stegnivši desnico je svojemu desnemu sosedu tako gorko zaušnico dal, da se je skoro pod mizo zvrnil, zraven pa je rekel: „Daj dalje okoli!“ Kmet je po konci skočil, da bi dobljeno zaušnico z obrestmi povrnil, pa tudi nepoznani vojvoda je vstal, kmeta ostro pogledal in še ostreje zaukazal: „Daj dalje okoli!“ Med tem pa je svoj plašč toliko odgrnil, da so vsi videli zvezde in križce na njegovih prsih in meč ob strani ter so videli, s kom da imajo opraviti. Ker so poznali strogost svojega vojvode, zgubili so takoj ves pogum, in brez obotavljanja je dal desni vojvodov sosed gorko zaušnico svojemu sosedu rekši: „Daj dalje okoli!“ In kakor prej steklenica, tako je šla zdaj zaušnica od kmeta do kmeta, dokler je ni dobil kmet vojvodi na levi na levo uho, v tem pa mu je že vojvoda na desno priložil drugo zaušnico rekši: „Zdaj pa jo daj po tej strani dalje okoli!“ In tako je šla po drugi strani zaušnica okoli, vojvoda pa je med tem odšel in prestrašene kmete pustil premišljevat

o pomenu teh zaušnic. Kmalu je bilo vsem jasno, zakaj so dobili svoje zaušnice in ker so vedeli, da se z ostrim vojvodom ni šaliti, ni več nobeden kmet šel med božjo službo v krčmo žganja pit, ampak vsi so z drugimi kristijani šli v cerkev k božji službi, kakor je vseh poštenih kristijanov sveta dolžnost. J. S.

Smešnica 11. Dva berača se srečata, kar vpraša drug drugega: „Koliko si pa dobil pri onem bogatem umazancu?“ — „E, koliko“, odgovori ta, „štiri umazane krajcarje mi je dal, ta stiskač“. Ves začuden, da je njegov tovariš tako malo dobil pri tako bogatem posestniku, mu pravi: „O da bi ga božja kazen zadela!“ Oni, ki je dobil štiri krajcarje, pa ga potolaži rekoč: „Priatelj, le tiho bodi, ga je že zadela, ukradel sem mu tri srebrne žlice.“

Razne stvari.

(K odborovi seji družbe duhovnikov) prihodnji torek, t. j. 23. t. m. ob 11. uri prepoldnem v kn. šk. pisarni č. gg. odbornike vljudno vabi predstojništvo.

(P o d p o r a.) Svitli cesar so za pogorelce na Gorici 400 goldinarjev odločili iz lastnega premoženja.

(I z v o l i t e v.) Državni zbor je gospoda dr. Ferd. Dominkuša, odvetnika v Mariboru in dež. poslanca za Celjsko skupino, zopet v drž. sodišče izvolil.

(O d l o č n o.) Bauernverein za Mariborsko okolico, odkar drži Schönerer nad njim svojo roko, nabéra udov tudi izmed slov. kmetov, toda včasih naleti pri njih hudó. Tako je tovnej srenjsko predstojništvo na Remšniku bauernvereinovo povabilo odločno odbilo češ, da katoliški Slovenci, Njih veličanstvu udani Avstrijci ničesar ne iščejo pri nemško-liberalnem bauernvereinu. Take brce treba mu je in naj jo dobi povsod, kjer se bi oglasil.

(I m e n o v a n j e.) Obče priljubljeni g. A. Reich, pristav pri c. kr. davkarskem nadzorništvu v Celji, izvrsten slovenski rodoljub, postal je „kasa-oficijal“ v Gradcu. Kakor se Slovenci veselimo, da je naš rojak dobil to službo, moramo pa tudi javno izraziti svoje obžalovanje, da našo domovino zapusti imenovani gospod. Pri celjskih Slovencih ostane vedno v najboljšem spominu.

(S m r t r o d o l j u b a.) V Celji je umrl 6. marseja t. l. gosp. Anton Grabič, hišni posestnik v Celji. Ranjki je zložil mnogo slovenskih pesmic; več se jih je objavilo v „Novicah“. Bil je slovenski rodoljub, da malo takih. Ob lanskih volitvah za državni zbor so ga morali voditi ter mu pomagati z močno roko, da se je držal po koncu ter mogel oddati svoj glas za lovenskega kandidata. Naj v miru počiva!

(Imenovanje) Ministerski predsednik imenoval je grofa Rudolfa Pace okrajnega glavarja v Radgoni, in dr. Evgena Netolicska, okr. glavarja v Celju.

(Občinska volitev.) V Žitencah je g. Jože Černčec petokrat zapored za župana izvoljen, hvali se posebno njegovo vestno in domoljubno županovanje.

(Podružnica) sv. Cirila in Metoda v Marenbergu se je ustanovila in šteje že 60 udov. V odboru so gg.: J. Pahernik, A. Jazbec, A. Kocuvan, J. Mejavšek, J. Osrajnik in Alojzij Grobelnik.

(Preložitev obč. zbora.) Ker se rednega občnega zbora posojilnice v Šoštanju, dne 8. marca, ni zadostno število udov vdeležilo, se po § 39. dotičnih pravil skliče drugi občni zbor na 22. marca t. l. ob 10. uri predpoldne v pisarni tamošnje posojilnice.

(Kriv denar.) Pri trgovcu Selinšku na Ptuju je nek Ed. Grün, doma na Ogerskem in bržkone po rodu jud, hotel desetak izmeniti, a izpoznali so ga kmalu, da je ponarejen in djali so ga v luknjo.

(Dobro delo.) V Rušah se je minolo zimo ustanovil zavod, ki ima namen, o mrzlem zimskem času vsem učencem, ki zaradi daljave o poldne ne gredo domu, gorko juho podeliti. Blagi prijatelji šolske mladine podarili so zadovoljno prav lepe vsote za ta namen. Vsak šolski dan dobivalo je 80—100 otrok pri mesarju g. Mule-ju gorke juhe in razdelilo se je celo zimo že nad 4000 porcij.

(Spokorjen tat.) Pred 2. letoma bila je tukajšnjem posestniku M. M. v Drakovcih po noči iz hleva ukradena krava, in bilo je vse iskanje za njo zastoj. Preteklo nedeljo 14. t. m. pa neka neznana ženica od sv. Petra prižene oškodovanemu še lepšo kravo z naročilom, da je nek, pred 14. dni umrl, „handlar“ jej naročil to storiti. Redki slučaj!

(Požar.) V Bučečevcih na Murskem polji je pogorelo čvetero velikih kmetov. Zgorelo je dosti zrna, slanine, mesa, le živino so iz večine rešili. Škoda je velika, ker so v Bučečevcih jako premožni kmeti. Ali so bili zavarovani ali ne, nismo izvedeli.

(Sreča ali nesreča?) Letošnja dolga zima je, kakor se sliši z večih krajev, prvo zajčjo zalego (iz februarja) do mala celo vkončala. Sadjerejci, menimo, ne bodo za njo žalovali.

(Popravek.) V Poličanah ni sejem dne 15. marcija, kakor je v zadnjem listu naznanjeno, ampak vsako leto „pondeljek po kvaterni nedelji“ v postu.

(Vabilo.) Ker je vsled naznanila c. kr. okrajnega glavarstva Celje dne 3. t. m. št. 6522 visoka vlada dovolila vstanovitev podružnice sv. Cirila in Metoda za Gornjegraški okraj, daje se s tem na znanje, da se bo vršil

25. dne t. m. ob 2. uri popoldne v prostorih čitalnice v Gornjemgradu občni zbor, pri katerem se bo izvolil stalni odbor in se bodo tudi sprejemali novi člani. Vse rodoljube vljudno vabi pooblaščenec družbe sv. Cirila in Metoda.

(Vabilo) h koncertu, kojega priredi „Ptujška narodna čitalnica“ v svojih prostorih „Narodnem domu“, dne 19. marca t. l. ob 1/2 8 uri zvečer z mičnim vspreodom. Odbor.

(Tombola) Katol. podp. društvo v Celji je pretečeno nedeljo imelo tombolo in vdeleževalo se je je jako veliko občinstva iz Celjskega mesta in okolice. Sirotinski zavod „kat. podp. društva“ pridobi čistega dobička 35 gld. 50 kr.

(Spremembe v l. v. škofiji.) Č. gosp. kan. dr. Ivan Križanič prevzame začasno profesuro moralke; č. g. dr. Ivan Mlakar postal je ravnatelj, č. g. Anton Ribar pa podravnatelj kn. šk. dijaškega semenišča. Za faro sv. Martina v Trbovljah prezentiran je č. g. Peter Erjavec, kn. škof. duh. svetovalec in župnik v Zrečah.

Naznanilo.

20. t. m. bo pri sv. Barbari v Halozah veliki živinski sejem. Stojnina se ne plačuje.

Sv. Barbara, 15. marcija 1886.

Jurij Klinc,
predstojnik.

1-2

Kovačnico v najem

dobi vsaki čas izurjen delavec za kmetijsko orodje, podkovanje konjev itd. po jako ugodnem pogoji pri

Janez Vivod-u
v Doliču, Pošta Mislinje.

Javna zahvala.

Srčno se zahvaljujem vsem p. n. prečastitim gospodom duhovnikom, kateri so se vdeleževali 5. marcija t. l. pogreba mojega rajnega strica, vč. gosp.

Janeza Kalin,
župnika v Mozirji.

Enaka srčna zahvala velja vsem blagim gospe in gospodom Mozirskega trga, vrlenu „Šavinjskemu sokolu“ in izvirtnemu pevskemu zboru, sploh vsem poštenim faranom, ki so, kakor ob drugih prilikah, tako tudi na tem potu, razdelili hvalevredno ljubezen in sočutje do svojega župnika. Hvala tudi za vse darovane krasne vence! Spominjajte se svojega pokojnega dušnega pastirja tudi v svojih molitvah.

V Rajhenburgu, dne 12. marcija 1886.

France Kalin,
župnik v pokoji.

Loterijske številke:

V Lincu 13. marcija 1886: 45, 42, 56, 59, 70
 V Trstu " " " 47, 62, 72, 50, 39
 Prihodnje srečkanje 20. marcija 1886

1-2

Oklic.

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru levi breg Drave naznanja:

Dovolila se je prostovoljna dražba kupnih pravic **Jožefa Strauss-a**, gledé poprej **Janez Kopič-evega** zemljišča, zemlj. uloga 40. davkarske občine zgornja sv. Jungerta in določil se je v izvršitev edini rok na dan

29. sušca 1886

predpoldne od 11. — 12. ure pri zemljišču v zgornji Sv. Jungerti z dostavkom, da se pri tej priliki imenovane kupne pravice ne bodo pod izključno ceno 650 gld. prodale.

Dražbeni pogoji, po katerih ima vsak dražbivec pred dražbeno ponudbo 10% vadija v roke dražbinskega komisarja položiti, kakor tudi cenilni zapisnik in zemljeknjižni izpisek pregledajo se lahko v tusodnijski registraturi.

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru, l. breg Drave, dne 12. sušca 1886.

(L. S.)

Dr. Eminger l. r.

V najem

1-2

dam na 5 let od 1. aprila 1886 naprej svoj, v najboljšem stanu se nahajajoči in vedno obilno vode imajoči

mlin na 4 kolesa

v Puščencih, četrť ure od Ormoža na velikeje cesti s hrambo za meljo in zrnje, 2 sobama, 1 kuhinjo, pivnico, 3 svinjskimi hlevi, prostorom za eno kravo in za seno, vrtom za sočivje in eno njivo vred.

Poleg mlinarije se tudi lahko **krčmari**.

Da se dožene najemnina, bode se dne **28. marcija 1886** od 2. ure popoldne naprej ta najem ravno tamkaj licitiral ter vabim k obilnej vdeležitvi. Pogoji so jako ugodni.

Matevž Senčar,
lastnik.

Razglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru vrši se od 5. do 10. aprila t. l. poduk za spomladno požlahtnjevanje trsa.

Poduk in vaje bodo vsaki den od 9.—12. ure predpoldne in od 2.—5. ure popoldne. Tega poduka se udeleži lahko vsakdo brezplačno. Več pové ravnateljstvo.

Na znanje
krčmarjem,
kavarjem
in
trgovcem.

Najfinejše žganje iz žita hktl. za 18 gld.
 Najfinejša slivovica " " 26 "
 " droženka " " 38 "
 Najfinejši Kuba-Rum " " 38 "
 Najfinejše klostersko, kumino, limonovo žganje, angleška grenčica " " 30 "

Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih sodih z železnim obročem po 4 litre s poštnim povzetjem **franko** na vse poštno postaje v Avstriji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.

Najfinejši čajski Rum iz Jamaike 4 gld. 80 kr.
 " Kuba-Rum 2 " 90 "
 " prava SirmijskaSlivovica 3 " 60 "
 " Štajerska višnjevka 3 " 80 "
 " brinjevka za obrambo proti koleri in za naliv na zdravlilna in zelišča korenine 2 " 90 "

Najfinejše klostersko, kumino limonovo žganje 2 " 50 "

Najfinejši likéri: Alaš, Benediktinski likér, Marasquin in Vanille 3 " 80 "

Esenca za želodec iz gorskih zelišč, izvrstna zdravlilna in okusna pijača proti boleznim v želodcu 4 " 80 "

1 steklenica s poročilom, kako se rabi 40 "

kognak (francoska žganica) veleznano zdravilo, katero se rabi za namazanje proti revmatizmu, protinu, boleznim v glavi in zobeh, koliki v črevesih, izpadanju lasov, plešavosti, trganju v udih, ohromenju, sploh pri vsakem poškodovanju na telesu. Cognak, mešan na pol z mlačno vodo, se tudi rabi kot ustna voda za izmivanje ust pri slabih zobeh in slabem duhu iz ust ter jači dlasna in rahle zobe vtrdi in proti boleznim branjuje.

Sod s 4 litri s poročilom, kako se rabi 4 gld. 90 kr.
 1 steklenica " " " " 50 "

Vse razpošilja v obloženej kakovosti

grajščinska žganjarija in tovarna

1-3

Benedikta Hertl-a

v Konjicah na Spodnjem Štajerskem.

Dobro droženko vedno kupim in sode za 4 litre v dobrem stanju za 70 kr. nazaj vzemem.